

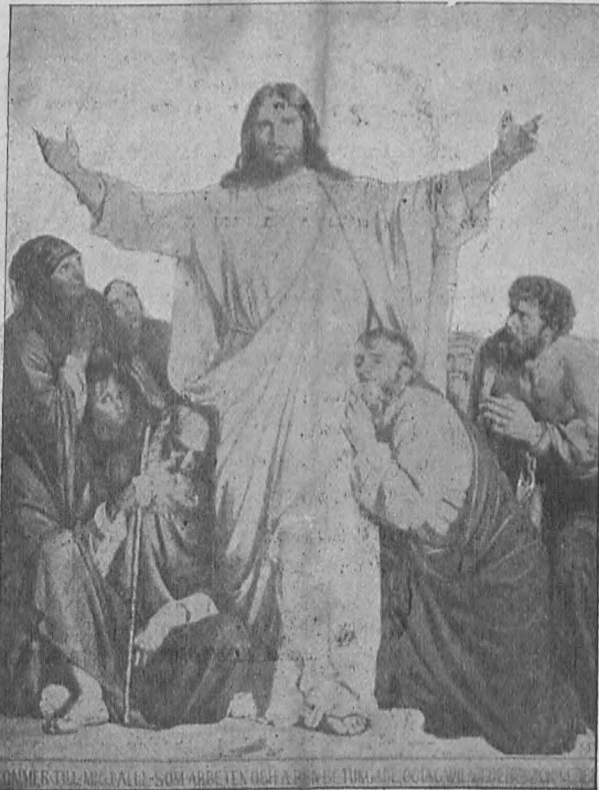

ΙΕΡΟΣ

ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΠΡΟΝΟΙΑ, ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ, ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΜΥΡΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΔΑΠΑΝΗ ΔΕ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚ. ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ «ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ»

ΕΤΟΣ Β'. | ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ τῇ 19 Μαΐου 1912 | ΑΡΙΘ. 59

«Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀνακλύσω ὑμᾶς».
(Ματθ. ια', 28).

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ

« Είπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς. Πᾶς ὅστις ἐμολογήσῃ ἐν-
« ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἐμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ ἔμ-
« προσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς... Καὶ ὅς οὐ λαμβά-
« νει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι μου
« ἄξιος ». (Ματθ. 10, 32 κτλ.)

Μεγάλοι καὶ ὑψηλοὶ καὶ ἀκατάλη-
πτοι διὰ τὴν σύγχρονον γενεὰν τῶν
Χριστιανῶν μας ἀλήθειαι βροντο-
φωνοῦνται σήμερον μὲ τὰς ἀποστο-
λικὰς καὶ εὐαγγελικὰς περικοπὰς, τὰς
ἀναγινωσκομένας κατὰ τὴν παροῦσαν
Κυριακὴν, ὁπότε ἐορτάζομεν τὴν ἀ-
νάμνησιν πάντων τῶν ἐν πίστει καὶ
ἀληθείᾳ μαρτυρησάντων Χριστιανῶν
ἀγίων.

Καὶ ἐγὼ εὐρίσκομαι εἰς τὴν δυ-
σκολίαν ὅτι τόσον τί νὰ εἶπω καὶ πε-
ρὶ τίνος ἰδιαιτέρως νὰ ὁμιλήσω ἐκ
τῶν μεγάλων τούτων διδαγμάτων,
ὅσον τί νὰ μὴ εἶπω καὶ τί δύναμαι
νὰ παραλείψω ἀπὸ τὸν μέγαν θη-
σαυρὸν τῶν ζωηφόρων ἀληθειῶν, ὅ-
σας ἀποκαλύπτουσι πρὸς ἡμᾶς τὰ ἀ-
ναγινωσκόμενα τὴν σήμερον ἱερὰ
ταῦτα κείμενα.

Αἱ ἀλήθειαι αὗται εἶνε ἰδιαζόν-
τως σοβαραί, εἶνε σπουδαιόταται ἀ-
λήθειαι, καὶ εἶνε τοιαῦται ἀλήθειαι,
αἱ ὁποῖαι πρέπει ν' ἀναπτύσσονται
συχνάκις, καὶ νὰ τίθενται ἀείποτε
ὑπὸ τὰ ὄμματα καὶ τὴν μελέτην τῶν
Χριστιανῶν εὐκαίρως καὶ ἀκαίρως,
ἀλήθειαι, τὰς ὁποίας οὐδέποτε πρέπει

νὰ λησμονῶσι καὶ τὰ ἄτομα καὶ τὰ
ἔθνη, τὰ ὁποῖα δὲν θέλουσι ν' ἀπο-
θάνωσι, τὰ ὁποῖα θέλουσι νὰ φέρω-
σι στέφανον, τὰ ὁποῖα θέλουσι νὰ
ζήσωσι καὶ βασιλεύσωσι καὶ δοξα-
σθῶσιν.

Αἱ ἀλήθειαι αὗται ἔάν, ὃ μὴ γέ-
νοιτο, παύσωσι νὰ ἐμπνέωσι τὰς σκέ-
ψεις καὶ πράξεις τοῦ βίου μας, ὁ
βίος μας θὰ μείνῃ ἄνευ σκοποῦ, καὶ
ἄνευ προορισμοῦ ὑψηλοτέρου.

Αἱ ἀλήθειαι αὗται εὐθὺς ὡς παύ-
σωσι ν' ἀναγνωρίζονται ὡς ὁ ὑπέρ-
τατος νόμος εἰς τὰς καθ' ἡμέραν σχέ-
σεις τῶν ἀνθρώπων, εὐθὺς ὡς παύ-
σωσι νὰ θεωρῶνται ὡς ἀφειρηγία
καὶ σκοπὸς τῆς ἡμετέρας ζωῆς, ἡ
ζωὴ τῶν ἀνθρώπων, ἡ ζωὴ τῶν λα-
ῶν δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ ἐξακολουθή-
σῃ, ἢ καὶ ἂν ἐξακολουθήσῃ, ἡμεῖς
θέλομεν παύσῃ νὰ εἴμεθα καὶ νὰ λε-
γώμεθα Χριστιανοὶ καὶ ἴσως ἴσως
καὶ ἄνθρωποι, θέλομεν παύσῃ καὶ
νὰ ζῶμεν Χριστιανικῶς καὶ ἄνθρω-
πίνως.

Αὗται αἱ ἀλήθειαι καὶ τὰ μεγάλα
Χριστιανικὰ ταῦτα δόγματα καὶ δι-
δάγματα ἐστρέψωσαν καὶ ἐκαλλιτέ-

ρευσαν τὸν κόσμον, ἐξηγγένισαν καὶ ἐνεδυνάμωσαν τοὺς χαρακτῆρας, ἐξήγγισαν καὶ ἐπνευματοποίησαν καὶ ἐξωογόνησαν τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἔδωκαν εἰς τὸν κόσμον τοὺς ἥρωας τοῦ καθήκοντος, τοὺς μάρτυρας τῆς πίστεως, τοὺς γίγαντας τῆς ἀρετῆς, τοὺς Τιτάνας τῆς ἀγνότητος καὶ εὐορκίας, ἐκείνους ὅσους, ὡς οἱ ὑμνούμενοι τῆς σήμερον φωστῆρες καὶ οὐράνιοι ἄνθρωποι καὶ ἐπίγειοι ἄγγελοι τοῦ νοητοῦ τῆς Ἐκκλησίας στερεώματος «εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἐγεννήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμοις», καὶ ἔστησαν τρόπια καὶ ἦσαν θριάμβους, καὶ «θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, ὑστερούμενοι» καὶ τὰ μυρία πάσχοντες κακὰ ἔλαβον τὸν στέφανον τῆς δόξης καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐκεῖ!

Ἀνεγνώσθησαν δὲ τὰ μεγίστης σπουδαιότητος ἱσθὰ ταῦτα κείμενα τὴν σήμερον Κυριακῆν, καὶ αἱ ὑψίστης καὶ βαθυτάτης σημασίας καὶ παγκοσμίου χρησιμότητος αὐταὶ ἀλήθειαι ἐβροντοφωνήθησαν κατὰ τὴν παροῦσαν ἡμέραν, διότι τὴν σήμερον ἐπιτελοῦμεν ἀνάμνησιν πάντων ἐκείνων τῶν ἁγίων ἀνδρῶν, ὅσοι ἐφαρμόσαντες εἰς τὸν βίον των τὰς ἀληθείας ταύτας ἐδόξασαν ἐπὶ τῆς γῆς τὸν Θεόν, διὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς εὐσεβείας των, διὰ τοῦ βίου καὶ τῶν ἀγώνων των, διὰ τοῦ κηρύγματος καὶ τοῦ αἵματος αὐτῶν, καὶ νῦν ἀντιδοξάζονται ἐν οὐρανοῖς, διότι τὴν σήμερον τιμῶμεν ὄχι ἰδι-

αιτέρως τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ τόπου, ἢ τοῦ ἔθνους ἢ τῆς φυλῆς τὸν ἅγιον, τὸν δίκαιον, τὸν μάρτυρα, τὸν κοινωφελῆ ἄνδρα, ἀλλὰ σύμπαντας ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὄλων τῶν χρόνων, ὄλων τῶν τόπων, ὄλων τῶν ἐθνῶν τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ ἁγίους ἄνδρας ὁμοῦ καὶ γυναῖκας, ὅσοι καὶ ὅσαι ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τῆς σήμερον εὐηρέστησαν εἰς τὸν Θεόν, ὑπηρέτησαν τὰ ὑψηλὰ ἰδεώδη, πλήρως ἐξεπλήρωσαν τὸν ἑαυτὸν προορισμὸν καὶ ἔφερον γενναίως τὸν λαχόντα ἐνὶ ἐκάστῳ αὐτῶν σταυρὸν καὶ βαρὺν κλῆρον τοῦ καθήκοντος, εἴτε οὗτοι ἦσαν Ἕλληνες καὶ Ἰουδαῖοι, Ῥωμαῖοι καὶ Ἀραβες, Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἑλαμίται καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν, Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης, Σκῦθαι καὶ Σλαῦοι, Σάξωνες καὶ Γαλάται, Γότθοι καὶ Οὐνοί, Αἰθίοπες καὶ Ἑρυθροδερμοί, δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι, οἱ κατοικήσαντες τὰς πέντε Ἡπείρους οἱ ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ τῇ Δύσει, ἐν τῇ Ἀρκτῷ καὶ τῇ Μεσημβρίῳ, πάντες οὗτοι οἱ πρότερον καὶ οἱ ὕστερον κατὰ Χριστὸν βιώσαντες, οἱ ἀξιοθέντες νὰ δεχθῶσι τὴν ἐπίπνοιαν καὶ τὸν φωτισμὸν τοῦ Παναγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον θεμελιῶσαν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Κυριακῆν τὴν Ἐκκλησίαν, κατεστόλισε τάχιστα καὶ ὑπερεπλήρωσε τοιούτων ἐξαιρέτων πολιτῶν τὴν βασιλείαν ταύτην τοῦ Θεοῦ, ἥτις ἰδρυθεῖσα

ἐπὶ τῆς γῆς, θριαμβεύει ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ μένει εἰς τὸν αἰῶνα !

Πάντες οὗτοι ὡμολόγησαν τὸν Χριστὸν ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων ἐν μέσῳ καὶ αὐτῶν τῶν πλέον σκληροτάτων βασάνων, δι' ὧν ἔδοκιμάσθη ἡ πίστις των. Τῆς ὁμολογίας ταύτης τὸ ζήτημα ὑπῆρξε δι' αὐτοὺς μέγα, ἔστοίχισεν εἰς αὐτοὺς διωγμοὺς, καταφρόνησιν, θάνατον. Πλὴν οὗτοι ἐγίνωσκον ὅτι Χριστιανισμός, ὅστις δὲν στοιχίζει βασάνους καὶ στερήσεις, διωγμοὺς πιέσεις καὶ θάνατον, δὲν εἶνε ἀληθῆς Χριστιανισμός, οἷτοι ἔβλεπον ὅτι ὁ Χριστιανισμός ἐν τῷ σταδίῳ διὰ τοὺς τρέχοντας ἔχει σταυρόν, καὶ μόνον εἰς τὸ τέρμα χορηγεῖ τὸν στέφανον· οὐδένα δ' ἔξ αὐτῶν ἐλάνθανεν ὅτι ὅστις δὲν θυσιάζει καὶ τὰ πλεόν προσφιλῆ αὐτῷ πράγματα χάριν τοῦ Χριστοῦ, οὐδέποτε θὰ φθάσῃ εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ διὰ τοῦτο αὐτοὶ καὶ ὡμολόγησαν τὴν καλὴν ὁμολογίαν, καὶ ἐστρατεύθησαν τὴν καλὴν στρατείαν, καὶ ἔλαβον ἐπ' ὤμων τὸν σταυρόν, καὶ οὐδὲν ἐστάθη ἱκανὸν ἐν τῷ κόσμῳ νὰ χωρίσῃ αὐτοὺς τῆς ἀγάπης ταύτης τοῦ Χριστοῦ, θλιψίς ἢ στενοχωρία, μάχαιρα ἢ διωγμός, ὕψος ἢ βάθος, ἐνεστῶτα ἢ μέλλοντα, καὶ διὰ τοῦτο νῦν δικαίως ἀποτελοῦσι τὴν ἐν οὐρανοῖς θριαμβεύουσαν Ἐκκλησίαν, τὴν Ἐκκλησίαν τῶν πρωτοτόκων, τῶν ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων, ἐκείνων, ὅσοι παρὰ τὸν θρόνον τοῦ ἀρνίου ἱστάμενοι ἀναπέμπουσι τὰς προσευχὰς των

καὶ παρακαλοῦσι τὸν οὐράνιον ἡμῶν Πατέρα καὶ Θεὸν πάσης παρακλήσεως, ἵνα καὶ ἡμεῖς οἱ ἐν τῷ χωνευτηρίῳ τοῦ παρόντος κόσμου ζῶντες καὶ δοκιμαζόμενοι ἀξιωθῶμεν μέχρι βίου δυσμῶν κρατοῦντες τὴν ἀληθινὴν πίστιν, ὁμολογοῦντες τὴν καλὴν ὁμολογίαν, τὴν καλὴν στρατείαν στρατευόμενοι νὰ στήκωμεν ἑδραῖοι καὶ ἀμτακίνητοι καὶ μηδὲν ἡμᾶς νὰ χωρήσῃ ποτὲ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, ἵνα καὶ ὁ Χριστὸς ὁμολογήσῃ ἡμᾶς ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς του τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων, καὶ δώσῃ ἡμῖν κληρὸν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσι.

Τί δ' ἐπὶ μέρους περιέχουσι καὶ τὰ ἀποστολικά καὶ τὰ εὐαγγελικά λόγια, ἅτινα τὴν σήμερον ἀναγινώσκονται, λεπτομερῶς ἐξετάζομεν ἄλλοτε.

† Ὁ Σμύρνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ

Ἐν τῇ ἀξιολογιωτάτῃ ἐρμηνευτικῇ περὶ τοῦ «Ἐκατοντάρχου τῆς Καπερναοῦμ» μελέτῃ τοῦ σοφοῦ ἄνωτος Μητροπολίτου Σεβ. ἀγ. Πρ. Νικομηθείας κ. κ. Φιλοθέου παρεσέφρησαν τὰ ἑξῆς λάθη :

Ἐν τεύχει 42 σελ. 676 στήλ. 6', στίχ. 14 γράφει βήματα ἀντὶ ζητήματα· ἐν τεύχει 46 σελ. 742 στήλ. 6', στίχ. 4 γράφει *συνεσκιασμένον* ἀντὶ *συνεσκευασμένον* καὶ ἐν τεύχει 50 σελ. 809 στήλ. 6', στίχ. 16 γράφει *εἶχεν* ἀντὶ *εἶπε*.

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ

Ἐκ τῶν ὀλεθριωτάτων ἠθικῶν νόσων, τῶν φθειρουσῶν τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν, τῶν παραλυουσῶν τὴν Χριστιανικὴν κοινωνίαν εἶνε ἡ θρησκευτικὴ ἁδιαφορία. Δύναται τις μάλιστα εἰπεῖν, ὅτι αὕτη εἶνε πολλῶ χείρων καὶ ἐπικινδυνωτέρα καὶ αὐτῆς τῆς ἀπιστίας καὶ ἀθεΐας. Καὶ ἰδοὺ διὰ τί. Πρῶτον, διότι ἡ παντελὴς ἀπιστία καὶ ἀθεΐα δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς ὀξείαν καὶ παραδοικὴν νόσον, ἐνῶ ἡ θρησκευτικὴ ἁδιαφορία πρὸς χρόνιαν καὶ ὑπουλον, ἣτις ἀνεπαισθήτως φθείρει τὸν ἀνθρώπινον ὄργανισμὸν καὶ ἡ ὀποία καὶ δυσκόλως διαγιγνώσκεται καὶ διαγιγνώσκομένη δυσκολώτερον δύναται νὰ θεραπευθῇ, ὡς οἱ κρύφιοι καὶ χαμηλῆς θερμοκρασίας πυρετοὶ (κρυφοθέρμαι κοινῶς λεγόμεναι) ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ἀποτόμους καὶ ὑψηλῆς θερμοκρασίας ἐφημέρους πυρετούς, ὡς ἡ ἀπαισία καὶ βροτολογιγὸς νόσος φθίσις ἐν συγκρίσει πρὸς μίαν περιπνευμονίαν ἢ, ἀκριβέστερον, ἡ ἀθεΐα δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς τὴν ὀξείαν παραφροσύνην, ἡ δὲ θρησκευτικὴ ἁδιαφορία πρὸς τὴν μονομανίαν καὶ ὑποχονδρίαν, αἵτινες, ὡς γνω-

στόν, εἶνε σχεδὸν ἀνίατοι, ἐν ᾧ ἡ πρώτη συνηθέστατα θεραπεύεται.

Τοιαύτη τις διαφορὰ λοιπὸν ὑπάρχει καὶ μεταξὺ ἀθεΐας καὶ θρησκευτικῆς ἁδιαφορίας. Οἱ ἄθεοι ὄντως πάσχουσιν ἐν εἶδος παραφροσύνης καὶ ψυχολογικοῦ παροξυσμοῦ, ἀντικρυσ προσκρούοντος πρὸς τὰ στοιχειώδη ἀξιώματα τῆς λογικῆς καὶ τῆς ψυχολογίας· διότι ὄντως, ὡς τὸ θεόπνευστον ἀπεφάνθη τοῦ Δαυτὶδ στόμα, μόνον «ὁ ἄφρων δύναται νὰ εἴπῃ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἔστι Θεός», τοῦθ' ὅπερ ἐπανελάβον ἀνεκάθεν καὶ τὴν σήμερον ἐπαναλαμβάνουσι καὶ ἐπιστημονικῶς ἐπικυροῦσιν ὅλοι αἱ κορυφαὶ τῆς Ἐπιστήμης, οἱ ὄντως σοφοὶ καὶ ἀληθῶς ἐπιστήμονες.

Δὲν ἀπαιτεῖται λοιπὸν πολὺ, ὅπως ὁ ἄθεος καὶ ἀπιστος ἀντιληφθῇ τὸ πάθος του, ἀρκεῖ νὰ ἐμβαθύνῃ ὀλίγον εἰς τὸ βιβλίον τῆς φύσεως καὶ τοῦ κόσμου, ἀρκεῖ νὰ ἴδῃ ἐν βλέμμα ἐπὶ τῶν δέλτων τῆς ἱστορίας, ἀρκεῖ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ συνειδησὶν νὰ ἐξιχνιάσῃ, ἀρκεῖ πρὸς τὸν τυχόντα σώφρονα ἐπιστήμονα νὰ συζητήσῃ καὶ τὰ συγγράμματα τῶν

μεγαλυτέρων καὶ περιφημοτέρων φιλοσόφων καὶ ἐπιστημόνων καὶ δὴ τὰς Ἁγίας Γραφὰς καὶ τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἐρευνήσῃ καὶ μελετήσῃ, καὶ ἂν μὴ ἐξ ἄλλων ποταπῶν παθῶν ἢ ἢ καρδία του πεπωρωμένη, ἢ ὁ ἐγκέφαλός του φυσιολογικῶς πάσχη, εὐκόλως ἢ φρόνησις θὰ τῷ ἐπανέλθῃ, εἰς τὸν Θεὸν θὰ πιστεύσῃ καὶ τὰς θεμελιώδεις θρησκευτικὰς ἀληθείας θ' ἀποδεχθῇ καὶ τὴν ψυχικὴν του ὑγείαν θ' ἀνακτήσῃ.

Ἡ ἀθεΐα δηλαδὴ εὐκολώτερον, ὡς ἐκ τῆς ἀποτόμου καὶ καταφανοῦς ἀντιθέσεως τῆς πρὸς τὴν στοιχειώδη λογικὴν καὶ τὴν καθολικὴν συνείδησιν, καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων διαγινώσκεται καὶ εἰς τὴν κοινὴν ἀντίληψιν προσπίπτει, καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ὑπ' αὐτῆς συνεχομένου γίνεται ἀντιληπτή. Ἡ διάγνωσις δέ, ὡς γνωστόν, διὰ μίαν νόσον εἶνε τὸ ἥμισυ καὶ πλέον τοῦ παντός τῆς θεραπείας αὐτῆς. Διότι ἀντιλαμβανόμενος τὴν πλάνην του ὁ μὴ πεπωρωμένος, ἀλλὰ πεπλανημένος καὶ κατ' ἐπιπολήν, οὕτως εἰπεῖν, ἄθεος, συνέρχεται εἰς ἑαυτὸν καὶ σώζεται. Τοῦναντίον ὅμως οἱ ἐκ θρησκευτικῆς ἀδιαφορίας πάσχοντες δυσκολώτατα εἶνε δυνατόν ν' ἀντιληφθῶσι τὴν ἠθικὴν ἀσθένειάν των, καὶ τοὺς ἄλλους ἀντιλαμβανομένους καὶ ἐλέγχοντας δὲν πιστεύουσι καὶ συνηθέστατα μι-

σοῦσι καὶ ἀποστρέφονται, ἀπαρραλλάκτως ὅπως οἱ φυματιῶνες, οἵτινες οὐδέποτε ἀντιλαμβάνονται, οὔτε καὶ λεγόμενον πιστεύουσιν, ὅτι ὑπὸ τῆς ἀπαισίας νόσου κατατρέχονται, καὶ ἂν ἔτι εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ θανάτου εὐρίσκωνται. Ὡστε οἱ θρησκευτικῶς ἀδιάφοροι καὶ ὀνόματι μόνον Χριστιανοί, ἐνεκεν ἀκριβῶς τῆς ἰδιότητος ταύτης τῆς ἀσθενείας των, ἐλαχίστας ἐλπίδας διορθώσεως καὶ σωτηρίας παρέχουσι· διότι ἐπαναπαυόμενοι εἰς τὸ ὅτι, ὡς γεννηθέντες ἐκ Χριστιανῶν καὶ ἀπαῖ βαπτισθέντες, ἀνήκουσι τυπικῶς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν Ὁρθοδοξίαν, καὶ εἰς τὸ ὅτι λόγῳ ἀκριβῶς τῆς ἀδιαφορίας των δὲν προσβάλλουσι θετικῶς οὔτε ἀρνοῦνται τὴν θρησκείαν, ἐν ἣ ἐγεννήθησαν, οὔτε φανερῶς κηρύττονται ἄθεοι καὶ ἀντίχριστοι, ὅπως οὐδὲ τοῦναντίον ποτὲ δὲν ἐνδιαφέρονται ὅπως ὑποστηρίξωσι τὴν θρησκείαν των προσβαλλομένην ἢ τοῖς ἄλλοις διακηρύξωσι καὶ ἐπιβάλωσι, νομίζουσιν αὐταπειτώμενοι, ὅτι τοῦτο καὶ μόνον ἀρκεῖ, ἵνα τοὺς σώσῃ, οὐδόλως δὲ σκέπτονται ὅπως καὶ ὁποίας ὑποχρεώσεις ἀπαῖ γενόμενοι Χριστιανοὶ ἀνέλαβον τόσον ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας, ὅσον καὶ ἀπέναντι τοῦ πλησίον τῆς κοινωνίας καὶ τῆς Πατρίδος, καὶ

οὐδόλως ἢ ἐλάχιστα ἐπομένως σκοτίζονται ὅπως τὰ ἐντεῦθεν ἀπορρέοντα θρησκευτικά, πατριωτικά καὶ ἠθικοκοινωνικά καθήκοντα αὐτῶν ἐκπληρώσωσιν. Ἀφρωσιωμένοι καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὰς μερίμνας τὰς βιωτικὰς καὶ τὰς σαρκικὰς ἀπολαύσεις καὶ ἀπερροφημένοι τελείως ἀπὸ τὰ κοσμικὰ συμφέροντα, τὰς ἡδονὰς καὶ τὰς διασκεδάσεις, προκειμένου περὶ τῆς θρησκείας τῶν καὶ τῶν ἠθικοθρησκευτικῶν αὐτῶν καθηκόντων, οὐδόλως ἢ ἐλάχιστα μεριμνῶσι, μυρίας δὲ ὄσας προφάσεις εὐρίσκουσιν, ὅπως ἀποφύγωσι τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἠθικοκοινωνικὰς αὐτῶν ὑποχρεώσεις καὶ, ὡς οἱ κεκλημένοι τοῦ Δείπνου τοῦ Βασιλικοῦ τῆς εὐαγγελικῆς παραβολῆς, ὁ μὲν «ἀγρὸν ἠγόρασα καὶ ἔχω ἀνάγκη ἐξελεθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν· ἐρωτῶ σε ἔχε με παρητημένον», ὁ δὲ «ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ σε ἔχε με παρητημένον», καὶ ἕτερος «γυναῖκα ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι εἰσεῖν» καὶ τὰ παρόμοια προφασίζόμενοι λέγουσιν.

Εἶνε λοιπὸν καὶ λέγονται Χριστιανοὶ καὶ ἐν τούτοις οὐδέποτε ἢ σπανιώτατα, καὶ τότε κατὰ τύπους καὶ συνήθειαν καὶ πρὸς ἐπιδείξειν, ἐκκλησιάζονται. Εἶνε καὶ λέγονται Χριστιανοὶ καὶ δὴ Ὁρθόδοξοι, καὶ οὐδὲ κἂν τὰ στοι-

χειώδη δόγματα τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας γνωρίζουσιν. Εἶνε καὶ λέγονται Χριστιανοὶ καὶ οὐδὲ εἰς τὴν ἐλαχίστην ταύτην θυσίαν καὶ σωματικὴν ἐγκράτειαν, τὴν τήρησιν τῶν νηστευτῶν, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ καὶ πρὸς ἰδίαν ὠφέλειαν σωματικὴν τε καὶ ψυχικὴν γὰ ὑποβληθῶσι καταδέχονται, ἢ καὶ ἂν νηστεύωσι κἄποτε, μᾶλλον διὰ λόγους ὑγιεινοῦς (τινὲς μάλιστα, ὡς ἐκ πείσματος σατανικοῦ, πᾶσαν ἄλλην ἡμέραν καὶ ὄχι τὴν Τετάρτην ἢ Παρασκευὴν νηστεύουσιν, ἢ μᾶλλον ἀλλαξοφαγοῦσιν), ἢ καὶ πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἀποφυγῆν τῶν ἐπικρίσεων ὑποκριτικῶς τὸ πράττουσιν.

Οὐδένα σεβασμὸν δὲ πρὸς τὸν ἱερὸν Κλήρον καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἀνωτέρους Ἐκκλησιαστικὸς λειτουργοὺς δεικνύουσιν. Οὐδέποτε ἐσκέφθησαν κἂν περὶ ἐξομολογήσεως, τοῦ σπουδαϊοτάτου τούτου Μυστηρίου καὶ ἀπειρητικῆς διὰ πάντα Χριστιανὸν καθήκοντος, καὶ εἰς αὐτὸ δὲ τὸ ὑψιστον Μυστήριον, τὴν Θεῖαν Κοινωνίαν, οὐδέποτε ἢ σπανιώτατα, καὶ τοῦτο ἐκ συνηθείας, ὅλως ἀέτοιμοι καὶ ἀνεξομολόγητοι προσέρχονται.

Ἐν ᾧ δὲ τοὺς ἀκούετε μυρία ὄσα ἐν ταῖς συναστροφαῖς αὐτῶν γὰ φλυαρῶσι, καὶ διὰ τῆς

ἄπω Ἀνατολῆς ἀκόμη ἀσήμαντα γεγονότια νὰ συζητῶσι, ν' ἀνοίγωσι πετσέτας καὶ τραπεζομάνδουλα διὰ τὸν βίον καὶ τὰ οἰκογενειακὰ τοῦ ἐνὸς καὶ τῆς ἄλλης, καὶ αὐτὸ τὸ ἔνδυμα, τὸ βάδισμα καὶ τὸ κάθισμα, τὸν βῆχα ἢ τὸν γέλωτα καὶ τὰς διαφόρους κινήσεις τοῦ πλησίον ἢ τῆς πλησίον των νὰ επικρίνωσι, νὰ σχολιάζωσι καὶ πολυπραγμονῶσιν, οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἐνδιαφέρον περὶ θρησκευτικῶν ζητημάτων καὶ Ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων δεικνύουσιν, ἐκτὸς μόνον ἂν πρόκηταί τινα τῶν Ἱερωμένων νὰ ἐπικρίνωσι καὶ ἱεροκατηγορήσωσιν, ἢ θρησκευτικόν τι ἔθιμον ἢ τύπον νὰ χλευάσωσιν. Ἄν δὲ τολμήσητε περὶ θρησκευτικοῦ τιτος ζητήματος ν' ἀνοίξητε ὀμίλιαν, μετὰ μυκτηρισμῶν καὶ εἰρωνείας θὰ σᾶς ὑποδεχθῶσιν, ἢ, ἂν πρὸς στιγμήν ἐξ ἀβρότητας σᾶς ἀκροασθῶσι, δὲν θὰ παρέλθουν πολλὰ τῆς ὥρας λεπτά, ἵνα ἀκούσητε τὴν στερεότυπον ἐκείνην φράσιν «ὦχ, ἀδελφέ! ἄφες τὰ παπαδικά, διὰ τοὺς καλογῆρους καὶ τοὺς παπάδες!» καὶ πάλιν εἰς τὰς ἀργολογίας των θὰ ἐπιδροθῶσιν.

Ἐν ᾧ εὐρίσκουσι καιρὸν ν' ἀναγινώσκωσι καὶ τ' ἀνηθικώτερα μυθιστορήματα καὶ τῆς ἐλαφροτέρας φιλολογίας τὰ διηγήματα καὶ ποιήματα, καὶ τοῦ κόσμου τὰς ἐφημερίδας μέχρι τῶν ἐνοικια-

στηρίων νὰ ἀναδιφῶσι, προκειμένου περὶ μελέτης τῆς Ἁγίας Ἰστορίας καὶ τῶν θαυμασίων καὶ ἀπαραμύλων εἰς κάλλος καὶ σοφίαν καὶ ἡθος Πατερικῶν συγγραμμάτων καὶ ἄλλων θρησκευτικῶν καὶ ἠθικοκοινωνικῶν περιοδικῶν καὶ ἀναγνωσμάτων, οὐτε μίαν ὥραν καθ' ἡμέραν ἢ τοῦλάχιστον καθ' ἑβδομάδα προθυμοποιοῦνται ν' ἀφιερώσιν, καὶ ἐν ᾧ πλεῖστα ὅσα ὑπὲρ τῆς κοιλίας καὶ τῆς πολυτελείας δαπανῶσιν, οὐδὲ τὸ πολλοστὸν αὐτῶν εἰς ἀγορὰν ψυχωφελῶν βιβλίων καὶ περιοδικῶν ἀποφασίζουσιν νὰ διαθέσωσιν ἢ καὶ ἂν ἐκ προσωπικῶν λόγων εἰς τοιοῦτόν τι περιοδικὸν ἢ βιβλίον ὡς συνδρομηταὶ ἐγγραφῶσιν, ἀπὸ τὸν πολὺν ζῆλον (;), ὃν ἔχουσιν, οὐδ' αὐτῆν τὴν ταινίαν πολλάκις ἐνδιαφέρονται νὰ ἀφαιρέσωσιν, ἄδικτα δὲ τὰ φύλλα ἐν τινι ἐρμαρίῳ ἢ γωνίᾳ τοῦ γραφείου των συσσωρεύουσιν.

Τοιοῦτοι λοιπὸν ἀνθρώποι οἱ θρησκευτικῶς ἀδιάφοροι, οὐδὲν ἕτερον ἰδανικὸν καὶ εὐγενῆ προορισμὸν ἢ τὸ συμφέρον καὶ τὰς ἡδονὰς τῆς σαρκὸς καὶ τὴν ἐξυπηρέτησιν καὶ ἱκανοποίησιν αὐτῶν ἐν τῷ βίῳ αὐτῶν ἔχοντες, οὐδεμίαν ἢ ἐλάχιστην σημασίαν καὶ προσοχὴν εἰς τὴν θρησκείαν καὶ τὰ θρησκευτικὰ αὐτῶν καθήκοντα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις δίδοντες, ἢ ἔστω κατὰ τύπους καὶ συνήθειαν ἐν μέρει αὐτὰ τηροῦν-

τες, ἀλλὰ πῶρον τοῦ πνεύματος καὶ τῆς οὐσίας τῆς Χριστιανικῆς ἡμῶν θρησκείας ἀπέχοντες καὶ οὐδέποτε ἐν ἐπι-
 μενα φιλανθρωπικά, κοινωνικά, οἰκογενειακά καὶ πατριωτικά καθήκοντα νὰ παραμελῶσι καὶ τὴν αὐτὴν κατὰ φυσικὴν συνέπειαν

«Ἀφῆκεν σὺν τὴν ὕδριν αὐτῆς ἡ γυνὴ (ἡ Σαμαρεῖτις) καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν». (Ἰωάνν. 8', 28).

γνώσει καὶ συναισθῆσει τὰ θρησκευτικὰ αὐτῶν καθήκοντα ἐξασκήσαντες, δὲν εἶνε δυνατὸν παρὰ καὶ τὰ στενώτατα πρὸς τὴν θρησκείαν συνδεόμενα καὶ ὑπ' αὐτῆς ἐμπνεόμενα καὶ ἐπιβαλλό-
 και ἐν τῇ ἐξασκῆσει αὐτῶν ἀδιαφορίαν νὰ δεικνύωσιν. Διὰ τοῦτο σχεδὸν κατὰ γενικὸν κανόνα οἱ θρησκευτικῶς ἀδιάφοροι εἶνε ἢ φιλάργυροι ἢ σπάταλοι καὶ ἄσωτοι, συνηθέστατα δὲ καὶ πρὸς τὴν

οικογένειαν αὐτῶν ψυχροί, καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν ἄχρηστοι καὶ ἀφιλοπάτριδες.

Καθ' ὃ δὲ αὐταπατώμενοι καὶ οὐ μόνον τοὺς ἄλλους πλανῶντες, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ πλανώμενοι καὶ ταῖς εὐκόλως εὐρισκομέναις προφάσεσι ἢ τῇ τυπικῇ αὐτῶν θρησκευτικότητι δῆθεν δικαιολογούμενοι καὶ τὴν ἐλευσίην αὐτῶν ἠθικὴν κατάστασιν μὴ συναισθανόμενοι, ἐφ' ᾧ καὶ τοὺς τυχὸν ἐλέγχοντας ἢ συμβουλευόντας αὐτοὺς ὡς ἐχθροὺς ἐκλαμβάνουσι, **Δυσκολώτατα**. **Δύνανται** νὰ σωθῶσι, διότι καὶ δυσκολώτατα δύνανται νὰ μετανοήσωσι. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Κύριος τοὺς τοιούτους κατηγορηματικῶς τῆς Βασιλείας αὐτοῦ ἀπέκλεισεν, εἰπὼν: «**Ἀμήν, λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γενέσεται μου τοῦ δείπνου**» (Λουκ. ιδ', 24). * *

Εἶνε δεύτερον χεῖρων τῆς ἀθεΐας ἢ θρησκευτικῆ ἀδιαφορία, διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι δι' αὐτοὺς τούτους εἶνε ἐπιβλαβῆς ἢ ἠθικὴ αὐτῆ ἀσθένεια τῶν θρησκευτικῶς ἀδιαφόρων καὶ τῆς σωτηρίας τοὺς ἀποκλείει, εἶτιν οὗτοι πολλῶ ἐπικίνδυνοι, κινδυνωδέστεροι καὶ αὐτῶν τῶν ἀθέων καὶ ἀπίστων, καὶ δι' αὐτὴν τὴν κοινωνίαν, ἐν ᾗ ζῶσι· διότι πλὴν τῆς ἀρηγετικῆς βλάβης, ἦν διὰ τῆς φυτοζωΐας αὐτῶν καὶ ἀχρηστίας τῇ κοινωνίᾳ προξενοῦσιν, εἰς οὐδὲν

εὐγενὲς ἔργον, εἰς οὐδένα ἱερὸν σκοπὸν φαινόμενοι χρήσιμοι, πᾶσαν πρόδοον παρακωλύοντες καὶ εἰς τὴν στασιμότητα, εἰ μὴ καὶ δόμισθοδρομικότητα, συντελοῦντες, καὶ θετικῶς μεγάλως αὐτὴν διαφθείρουσι καὶ ἠθικῶς ζημιοῦσιν. Καὶ ἰδοὺ διὰ τί. Ἐν ᾧ ἢ ἀπότομος παρεκτροπὴ τῶν ἀθέων ἀπὸ τῆς λογικῆς καὶ τῆς ἀληθείας καὶ ἢ φανερὰ ἀντίθεσις πρὸς τὴν κοινὴν γνώμην καὶ ἢ θετικὴ κατὰ τῆς θρησκείας ἐπίθεσις καὶ προσβολή, ἐνθεν μὲν τὴν προσοχὴν τοῦ κοινοῦ καὶ τὴν κατ' αὐτῶν ἀποστροφὴν καὶ προφύλαξιν ὡς ἀπὸ λελωβημένων καὶ ὑπὸ καταφανοῦς καὶ ἀποτροπαίου νόσου προσβεβλημένων, ἐνθεν δὲ τὴν κατ' αὐτῶν ἀντίδρασιν προκαλεῖ καὶ εἰς τὴν διέγερσιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθημάτος καὶ τοῦ ζήλου τῶν πιστῶν καὶ τῶν πατέρων ἐχομένων συντελεῖ, καὶ οὕτω ἀντιβλάβης τοῦναντίον ὠφέλειαν ψυχικὴν πολυλάκις προξενεῖ, τοῦθ' ὅπερ ἔχων ὑπ' ὄψιν καὶ ὁ θεῖος Ἀπόστολος Παῦλος ἔλεγεν, ὅτι «**ἀνάγκη καὶ αἰρέσεις ἐν ἡμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται**» (Κορ. Α', ια', 19), τοῦναντίον οἱ θρησκευτικῶς ἀδιάφοροι, κατ' ὄνομα ὄντες Χριστιανοί, καὶ ὡς πράγματι τοιοῦτοι ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐκλαμβανόμενοι, οὔτινες ὡς ἐκ τούτου καὶ ἀνυπόπτως τοὺς συνασπαστρέφονται, μεταδίδουσιν αὐ-

τοῖς ἀνεπαισθήτως τὸ μόλυσμα τῆς χλιαρότητος καὶ ἀδιαφορίας καὶ τῆς πρὸς τὰ θεῖα περιφρονησεως, ὅφ' ὧν αὐτοὶ κατέχονται καὶ οὕτω λεληθότως τὴν κοινωνίαν δηλητηριάζουσι.

Διὸ καὶ βλέπομεν σήμερον ὅτι ὧς καλπάζουσα φθίσις ἢ ψυχολέτειρα αὕτη ἠθικὴ ἀσθένεια τὰς πλείστας τῶν μεγαλοπόλεων καὶ οὐκ ὀλίγα χωρία ἔχει προσβάλει καὶ τὸν ὄλεθρον αὐτῶν ἀλματώδως προπαρασκευάζει καὶ κυρίως ἐκείνων, ὧν οἱ πνευματικοὶ ἱερεῖς, αὐτοὶ πρῶτοι ὑπὸ τῆς ἀδιαφορίας κατεχόμενοι, δὲν φροντίζουσι ὅπως ἔνθεν μὲν ἀπομονώσωσι καὶ καυτηριάσωσι τοὺς ἡδη προσβεβλημένους, δι' ὧν ἡ Ἐκκλησία παρέχει μέσων, διὰ τῆς ἐφαρμογῆς δηλονότι τῶν ἱερῶν κανόνων ἐπὶ τῶν ἀμελούντων τὰς ἑαυτῶν ἠθικοθρησκευτικὰς ὑποχρεώσεις καὶ παρεκτροπυμένων τῶν ἑαυτῶν καθηκόντων, ἔνθεν δὲ νὰ τονώσωσι τοὺς μήπω προσβληθέντας ὑπὸ τῆς νόσου ἀσθενεῖς ὀργανισμοὺς διὰ τῆς θρησκευτικῆς κατηχήσεως καὶ τῆς τακτικῆς καὶ ἀόκνου ἠθικοκοινωνικῆς διδασκαλίας.

Τοιαύτη ἢ ψυχόλεθρος καὶ ἀπαισία αὕτη ἠθικὴ ἀσθένεια καὶ τοιαῦτα τὰ ὀλέθρια αὐτῆς ἀποτελέσματα ἐπὶ τε ἐνὸς ἀτόμου καὶ ὀλοκλήρου κοινωνίας. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς τοὺς ἀδιαφόρους καὶ χλιαροὺς μεγάλως ἀποστρέφεται

καὶ μισεῖ. Καὶ τὴν ἀποστρεφὴν του ταύτην ἐκφραστικώτατα ἐξεδήλωσεν ἐν τῷ ἐξῆς χωρίῳ τῆς Ἀποκαλύψεως: «Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ οὔτε ζεστός· ὄφελον ψυχρὸς εἶης ἢ ζεστός· οὕτως, ὅτι χλιαρὸς εἶ καὶ οὔτε ψυχρὸς οὔτε ζεστός, μέλλω σε ἐμῆσαι ἐκ τοῦ στόματός μου» δι λέγεις, ὅτι πλούσιός εἰμι, καὶ πεπλούτηκα, καὶ οὐδενὸς χρεῖαν ἔχω, καὶ οὐκ οἶδας ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος καὶ ἐλεεινὸς καὶ πτωχὸς καὶ τυφλὸς καὶ γυμνός». (Ἀποκ. κεφ. γ', 15—18).

Ἀρχιμανδρίτης ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ Ι. ΖΑΧΟΣ
Ἱεροκήρυξ.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΙΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ

Ἀθρῖον Κυριακὴν 20 Μαΐου 1912 οἱ ἱεροκήρυκες τῆς Θρησκευτικῆς Ἀδελφότητος «Εὐσεβείας» θὰ κηρύξωσιν ὡς ἐξῆς:

Ὁ ἱερολογ. κ. Γε. Ὁρφανίδης π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ ἀγ. Τρύφωνος.

Ὁ ἱερολογ. κ. Γ. Πασχάλης π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ Μορτακίων π. μ. δὲ ἐν τῇ σχολῇ ἀγ. Δημητρίου.

Ὁ ἐλλόγ. κ. Π. Κατσιναβάκης π. μ. καὶ π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ Μαγνησίας.

Ὁ ἐλλόγ. κ. Ἄνδρ. Κουρνιδάκης π. μ. ἐν τῇ σχολῇ ἀγ. Τρύφωνος.

Πρὸς τοῦτοις σήμερον Σάββατον περὶ ὥραν 11—12 π. μ. θὰ ἐρμηνεύσωσι τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον τῆς αἰθρῆς εἰς ἐπήκοον πάντων τῶν μαθητῶν, ὁ μὲν ἱερολογ. κ. Γρ. Ὁρφανίδης ἐν τῇ σχολῇ Εὐαγγελιστρίας, ὁ δὲ ἱερολογ. κ. Γ. Πασχάλης ἐν τῷ Καταστήματι τῆς ἀγαθοεργοῦ ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν.

ΠΑΤΡΙΚΗ ΠΡΟΣ ΥΙΟΝ ΑΣΤΟΡΓΙΑ ΚΑΙ ΥΙΟΥ ΑΠΑΙΔΕΥΣΙΑ ΚΑΙ ΕΥΤΕΛΕΙΑ

Ὁ σοφὸς Πλούταρχος ὁ περὶ τὰ τέλη τοῦ πρώτου καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ δευτέρου αἰῶνος μετὰ Χριστὸν ἀκμάσας, ἱστορῶν τὰ περὶ Διονυσίου τοῦ νεωτέρου, βασιλέως τῶν Συρακουσίων, διηγείται ὅτι «Ἑλλικῶν ὁ Κυζικινός, εἷς τῶν Πλάτωνος συνήθων, ἡλίου προεῖπεν ἐκλείψιν, καὶ γενομένης ὡς προεῖπε, θαυμασθεῖς ὑπὸ τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσίων, ὄρωρὰν ἔλαβεν ἀργυρίου τάλαντον». Ὡς αἰτίαν τοῦ θαυμασμοῦ καὶ τῆς μεγάλης ὄρωρᾶς πρὸς τὸν Πλατωνικὸν φιλόσοφον ἀναφέρει ὁ Χαιρωνεὺς τὴν ἀπαιδευσίαν καὶ ἀμάθειαν τοῦ βασιλέως, ὃν ὁ πατὴρ Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος, φοβούμενος μήπως παραδίδων τὸν υἱὸν του εἰς χεῖρας σοφῶν καὶ ἐναρέτων διδασκάλων καὶ ἐκπαιδεύων αὐτὸν ὡς ἔπρεπεν εἰς βασιλοπαιδα, θὰ εἶχεν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ ἐπίβουλον τῆς βασιλείας του, κατέκλεισεν ἐντὸς τοῦ παλατίου του, ἀπογορεύσας εἰς αὐτὸν τὴν συναστροφίην καὶ ὀμίλιαν μετὰ παντὸς λογίου καὶ συνετοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἀφῆκε νὰ διέρχεται τὸν καιρὸν του εἰς παντὸς εἴδους παι-

διάς, κατασκευάζων ἀμάξια καὶ λυχνίας καὶ δίφρους ξυλίνους καὶ καθίσματα καὶ τραπέζας. «Δεδοικὸς μὴ φρονήματος μεταλαβὼν καὶ συγγενόμενος νοῦν ἔχουσιν ἀνθρώποις, ἐπιβουλεύσειεν αὐτῷ καὶ παρέλοιτο τὴν ἀρχήν, ἐφρούρει κατάκλειστον οἶκον, δι' ἐρημίαν ὀμίλιας ἐτέρας καὶ ἀπειρία πραγμάτων, ὡς φασιν, ἀμάξια καὶ λυχνίας καὶ δίφρους ξυλίνους καὶ τραπέζας τεκταινόμενον». Πρὸς τοῦτον δὲ τὸν Διονύσιον προστίθησιν ὁ Πλούταρχος ἀποπέμποντα τῶν Συρακουσῶν τὸν μέγαν τῆς Ἑλλάδος φιλόσοφον Πλάτωνα καὶ εἰπόντα πρὸς αὐτόν. «Ἡ πού, Πλάτων, πολλὰ καὶ δεινὰ κατηγορήσεις ἡμῶν πρὸς τοὺς συμφιλοσοφοῦντας· ὑπομειδιάσας ἐκεῖνος ἀπεκρίνατο· μὴ τοσαύτη λόγων ἐν Ἀκαδημίᾳ γένοιτο σπάνις, ὥστε σοῦ τινα μνημονεῦσαι».

Τοιαύτη ἦν ἡ παρὰ τοῦ μεγάλου καὶ σεμνοῦ τῆς ἀρχαιότητος φιλοσόφου δοθεῖσα ἐμπρέπουσα καὶ ἀξιωματικὸς ἀπάντησις πρὸς τὸν τυράννον τῶν Συρακουσίων, ὅστις ἀφεθεῖς ἀπαιδευτὸς ὑπὸ τοῦ ἀστόργου καὶ ἀθλίου αὐτοῦ πατρὸς ἀπέβη ἀθλιώτερος αὐ-

τοῦ, γυμνὸς πάσης ἀρετῆς καὶ σεβασμοῦ πρὸς ὅ,τι ὅσιον καὶ λεγὸν διέσωζεν ἔτι καὶ ἐσέβετο ὁ σύγχρονος ἐθνικὸς κόσμος. (Βλ.

Πλουτάρχου παραλλήλους βίους ἐν βίῳ Διονος, Τομ. 9, σελ. 1-63 ἐκδ. στερεοτύπ. ἐν Λειψία 1829).

† Ὁ πρῶν Νικημηδείας ΦΙΛΟΘΕΟΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΙΚΑΙ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΑΙ ΕΠΙΔΕΙΞΕΙΣ

Ὡς πρὸς τὴν παιδευσιν τῶν τέκνων τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ μας ὀφειλομένη σοβαρώτατα νὰ σκεφθῶμεν πῶς θέλομεν καταπύσῃ τὸ βεῦμα τὸ πυκνοῦν τὰς φάλαγγας τῶν ξενικῶν Σχολῶν, «γιγνόμενοι τὰ πάντα τοῖς πᾶσιν ἵνα πάντως τινας σώσωμεν» καὶ αἰσθανόμενοι βαθύτατα τὴν ἣν ἔχομεν ὑποχρέωσιν ἔχι μόνον τῆς ἰδρύσεως νέων Σχολῶν ἐμπορικῶν, σχολῶν Γλωσσῶν, βιομηχανικῶν καὶ τεχνικῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς μεγίστης καὶ ἀδιακόπου φροντίδος καὶ μερίμνης, ἣν πρέπει νὰ λάβωμεν ὅπως ἡ ὄλη ἡμῶν παιδευσίς θεμελιωθῇ ἐπὶ ὅλων ἐκείνων τῶν ἐπιστημονικῶν δεδομένων, τὰ ἔποια ἡ νεωτέρα κοινωνιολογία καὶ ἡ σημερινὴ παιδαγωγικὴ ἀνέγραψαν ὡς βίσεις νῆς νέας παιδεύσεως καὶ ἀγωγῆς. Δὲν ἀρκεῖ πλέον ἡ συσσώρευσις γνώσεων ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ ἡ μονομερὴς ἀνάπτυξις τῶν νέων. Σήμερον ἡ βιοπάλη τῆς ζωῆς διεξάγεται εἰς τὰς νεωτέρας κοινωνίας ἀκατάπαυστος, λυσσαλέα ὑπὸ μυριάς μορφῶν μέχρις ἀποπνιγμοῦ δυστυχῶς τῶν μεγάλων ἰδανικῶν καὶ μέχρι διαφθορᾶς τῶν νόμων τῆς ἡθικῆς. Ἀπαιτεῖται νὰ μορφώσωμεν ἄνδρας τῆς νέας ἐποχῆς μὲ δρᾶσιν καὶ μὲ χαρακτῆρα. Ἀντικείμενον μορφώσεως ἐν ταῖς σχολαῖς μας τοῦ λοιποῦ δὲν πρέπει νὰ εἶνε μόνον τὸ γῶναϊ καὶ τὸ εἰδέναι. Παραλλήλως πρὸς τοῦτο δεόν νὰ τεθῇ καὶ τὸ βούλευσθαι καὶ ἐνθουσιᾶν. Δὲν ἀρκεῖ νὰ

γνωρίζῃ τις πολλά· δύναται νὰ γνωρίζῃ ὀλιγώτερα, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ἐν ἐκυτῷ δύναμιν θελήσεως, δύναμιν χαρακτῆρος, δύναμιν ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἠθους ἀκτινοδόλου. Οὕτω μόνον οἱ Ἕλληνες ἡμεῖς καὶ συνταγματικοὶ πολῖται τῆς πανορθωμανικῆς μας πατρίδος θέλομεν χωρήσῃ καὶ τεθῇ εἰς τὴν πρωτοπορίαν τῶν ἄλλων συνοίκων ἀδελφῶν λαῶν πρὸς δόξαν καὶ ἀκμὴν τῆς παλαιᾶς δι' ἡμᾶς ταύτης γῆς καὶ πατρίδος, ἥς τὴν ἱστορίαν, ἰδίᾳ δὲ τὴν Βυζαντινὴν, καὶ ἰδιαίτατα τὴν ἀπὸ τῆς ἀλώσεως καὶ ἐφεξῆς, θέλομεν ἐν ταῖς σχολαῖς νὰ καταστήσωσιν οἱ ἡμέτεροι διδάσκαλοι καὶ νέοι ὅλως ἰδιαίτερον πνευματικῆς τροφῆς καὶ συστηματικῆς μελέτης καὶ σπουδῆς ἀντικείμενον καὶ ἐντρυφήμα, διότι μόνον ἡ βεβαία γνώσις τῆς περιόδου ταύτης τοῦ ἱστορικοῦ βίου τοῦ ἔθνους ἡμῶν θέλει διαγράψῃ καὶ φωτίσῃ τὰς μεγάλαις γραμμῶν τῆς τε παρούσης καὶ τῆς μελλούσης σταδιοδρομίας τῆς φυλῆς μας.

Ἀλλὰ πρὸς τῇ πνευματικῇ ταύτῃ ἀνάγκῃ, δεόν νὰ βαλῆν παραλλήλως καὶ ἡ σωματικὴ ἡμῶν ἐκείνη διάπλασις, ἥτις θὰ δώσῃ εἰς τὸ Γένος μας ὄρατα καὶ πλαστικὰ σώματα, σώματα μὲ χαλυβδίνους ἡρακλείους μυῶνας καὶ βραχίονας τοῦ Σαμφῶν. Εἰς χρόνους, καθ' οὓς αἱ ἐπιδημιαὶ δηλητηριάζουσιν ἀενάτως τὰς ἀνθρωπίνους γενεάς, καὶ αἱ κληρονομικαὶ διαθέσεις μεταγγίζουσιν εἰς τὰ τέκνα τῶν γονέων τὰς

ἐλλείψεις· ἐν ἡμέραις, καθ' ἃς ὁ ἀνθρώπινος ὀργανισμὸς ὡς ἐκ τῆς σημερινῆς διαιτήτης καθίσταται ἑλοὲν μεγαλείτερον ἐργαστήριο μολυσμοῦ, ἐκ τοῦ ἔποίου αὐτομολύνεται ὁ ἴδιος, καὶ ἡ διανοητικὴ ὑπερφόρτωσις εἶναι ὁ ἀναπόφευκτος κληρὸς τοῦ νέου βιοπαλαιστοῦ, ὀφείλομεν ἀπαραιτήτως ν' ἀντιτάξωμεν τὴν φυσικὴν ζωὴν μὲ τὰς ἀθῶας τῆς παιδείας καὶ σωμαστικῆς καὶ τὰς ἀκατ' ἐπαύστους γυμναστικῆς ἐν τῷ καθαρῷ καὶ ζωογόνῳ ἀέρι καὶ τῷ ἡλιακῷ φωτὶ, ὡς ἀντιστάθμισμα τρόπον τινα τῶν ποικίλων τούτων κινδύνων καὶ κακῶν. Ἐργον μὲχρι ἄς γνωρίζῃς ὅτι ἐπιτελεῖ, ὅστις ἐμπνέει εἰς τὰ τέκνα τοῦ Γένους μας τὴν ἀγάπην τοῦ ὕδανος καὶ τοῦ ἀναπεταμέσου ἀέρος καὶ τοῦ ἐλευθέρου φωτός, τὸν ἔρωτα εἰς τὴν ρυθμικὴν κίνησιν καὶ εἰς τὴν γυμναστικὴν, τὴν λατρείαν εἰς τὰ δάση καὶ τὰ ἄνθη, τὰ ὅποια ἡ ἀγαθοδότις δεξιὰ τοῦ Θεοῦ ἐδημιούργησε διὰ τὴν σωματικὴν καὶ ἠθικὴν ἐπίρρωσιν καὶ ἀναζωογόνησιν τῶν ἀνθρώπων. Ἀκριβῶς δὲ ἡ φυσικὴ αὐτὴ ζωὴ θὲ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὰς θλιθεράς ἐκείνας συνηθείας, ὅσας ἀποκτῶσιν οἱ ἄνθρωποι, οἵτινες ζῶσι νόθον καὶ ψευδῆ βίον. Θὰ παύσωσιν ὄντως αἱ κακίαι, αἵτινες λυμάνονται τὰς κοινωνίας καὶ μεταβάλλουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς δικνοητικὰ ἔρεπτα ἢ εἰς θηρία κακοῦργοντα».

Συνεπῆς πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις ταύτας, ἄς ἀνελάμβανε καὶ τὰς ὑποσχέσεις, ἄς παρῆναι ἔδωκε κατὰ τὴν ἐπίσημον τῆς ἐπι τοῦ θρόνου τοῦ Ἱ. Πολυκάρπου ἐγκαθιδρύσεως αὐτοῦ ἡμέραν ὁ Σεβασμώτατος ἡμῶν Μητροπολίτης οὐκ ἐπαύσατο λόγῳ τε καὶ ἔργῳ ὑποστηρίξων τὰς ἑμῆς παιδαγωγικῆς ἀρχάς, ἐφ' ὧν βασίζεται τὸ ἀληθῶς θαυματουργόν τῶν νεωτέρων πολιτισμένων λαῶν σύστημα. Νέα ζωὴ ἀνεφωσθήθη εἰς τὸ ἀσθενικόν σῶμα τῆς παρ' ἡμῖν ἐκπαιδεύσεως, νέα Σχολαὶ ἐν διαφόροις ἐνορίαις ἰδρύθησαν, τὸ διδάσκον προσωπικὸν ἐκαθαρίσθη τῶν ἀνακοπτόντων τὴν πρόοδον τῶν μαθητῶν

στοιχείων, προγράμματα νέα συνετάχθησαν καὶ εἰς τὴν ἐντελῶς παραμεληθεῖσαν ἢ ἀτελῶς καλλιεργηθεῖσαν σωματικὴν τῶν μαθητῶν διάπλασιν ἐδόθη ἡ προσήκουσα σημασία, οὐ μόνον θαφιλέστερον εἰσαχθέντος τοῦ μαθήματος τῆς γυμναστικῆς ἐν τοῖς σχολικοῖς προγράμμασιν, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀναγκαιοῦτος πρὸς διδασκαλίαν προσωπικοῦ καταλλήλως κατὰ τοὺς μῆνας τῶν παύσεων ἐπὶ διετίαν καταρτιοθέντος ὑπὸ τοῦ καλλίστου παρ' ἡμῖν καθαγητοῦ τῆς γυμναστικῆς κ. Σ. Μάγνη καὶ τέλος ἐδρυχωροτάτου καὶ ἐν θέσει καταλλήλῳ καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν διαρρύθμισιν τελειοτάτου κατασκευασθέντος Σταδίου, οὗτινος παρόμοιον δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ὁ Ἑλληνισμὸς μετὰ τὸ περικλῆς τοῦ Ἰοσιεφάνου ἄστεος Στάδιον.

Τῆς ζωηρᾶς ταύτης καὶ φερέλιδος κινήσεως καρπὸς ἀγλαὸς καὶ εὐχυμὸς ἐπῆρξαν αἱ κατὰ τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν ἐν τῷ μνημονευθέντι Σταδίῳ τελεσθεῖσαι ἐπιδείξεις Σουηδικῆς γυμναστικῆς 17 Σχολῶν τῆς ἡμετέρας πόλεως, ἐκάστη τῶν ὅποιων ἐφιλοτιμήθη νὰ παρατάξῃ ἐν τῷ πεδίῳ τῆς εὐγενοῦς ἀμιλλῆς καὶ τῆς τιμῆς ἐμάδα καλῶς καὶ ἀρτίως γεγυμνασμένων καὶ εὐσταλῶν μαθητῶν, ἐπιδεικνύουσα οὕτω τὴν εἰς τὸ μάθημα τῆς γυμναστικῆς φιλότιμον ἐπίδοσιν τῶν τροφίμων τῆς.

Πολὺ πρὸ τῆς ὀρισθείσης ὥρας ὁ εὐρύτατος τοῦ Σταδίου χώρος ζωηρὰν παρουσίαν κίνησιν μαθητῶν εἰς δύο περίπου χιλιάδας ἀνελθόντων καὶ πεντακισχιλίων καὶ πλέον θεατῶν πάσης τάξεως τῆς παρ' ἡμῖν κοινωνίας, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὅποιων σεμνὴ καὶ ἐπιβάλλουσα διακρίνετο ἡ περιχαρῆς φυσιογνωμία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου ἡμῶν, δικαίως ἐγκαυχωμένου διὰ τὴν πρόθεσιν εἰς τὴν φωνὴν αὐτοῦ ὑπακοὴν τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ ποιμνίου.

Ἡ χαρὰ τῶν θεατῶν, ὁ ἐνθουσιασμὸς αὐτῶν ὁ ἀκράτητος, ἡ μέχρι δακρῶν θε-

λερῶν συγκλίσεις αὐτῶν, ὅταν ἐβλεπον τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην προσερχομένας καὶ τὰς ἀσκήσεις αὐτῶν ἐν πάσῃ κανονικότητι καὶ εὐρυθμίᾳ ἐκτελοῦσας Σχολικάς ἐμάδας, δὲν εἶνε δυνατόν νὰ περιγραφῶσιν ἐν τοῖς στενοῖς τοῦ «Ἱ. Πολυκάρπου» ὄριοις, οὐδὲ εἶνε δυνατόν ἀναλυτικώτερον ἐνταῦθα νὰ δώσωμεν εἰκόνα τῆς ἐπιτυχίας μίξ ἐκάστης Σχολῆς ἰδιαίτερώς ἀλλ' ἀρκούμεθα μόνον νὰ εἰπωμεν ὅτι οὐδεμίαν τῶν ἐμάδων καθυστέρησεν ἐν τῇ φιλοτιμίᾳ καὶ ὅτι πάντων μάλιστα διὰ τε τὸ πλῆθος καὶ τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν τελείαν κατὰ πάντα ἄσκησιν διεκρίθησαν τῆς τε «Ἑλληνογαλλικῆς Σχολῆς Ἀρώνης καὶ τοῦ «Ἑγκαλλωπίσματος τῆς ἡμετέρας Κοινότητος τῆς γηραιᾶς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς».

† Ἄλλ' ὅ,τι κυρίως τὸν ἐνθουσιασμόν ἐκορύφωσε καὶ τὸν στέφανον τὸν ἀμαράντινον ἐπέθηκεν ἐπὶ τοῦ συντελεσθέντος μεγάλου ἔργου τῆς πνευματικῆς τῶν μαθητῶν διαπλάσεως, ὑπῆρξεν ἡ ἀπὸ κοινοῦ καὶ τῶν δύο τούτων χιλιάδων τῶν μαθητῶν ἐπὶ ἡμίωρον διαρκέσασα ἄσκησις, καθ' ἣν ὁ φθάλμος δὲν ἔμεινεν ἐκ συγκινήσεως ἀδάκρυτος καὶ μεθ' ἣν χειροκροτήματα βραγδαία καὶ ἐπαυφημίαι θροντόφωνοι ἐδόνησαν τὸ Στάδιον, ἐπαναφέρουσαι εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν τοὺς ἀρχαίους τῶν προγόνων ἡμῶν ἀγῶνας, οἵτινες κατεστάθησαν καὶ ἀνεδείχθησαν οἱ στυλοβάται, οἱ στηρίξαντες καὶ υποδοσάσασαντες τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν δόξαν τοῦ ἀρχαίου «Ἑλληνισμοῦ».

Ὁ Σεβασμιώτατος ἡμῶν Μητροπολίτης μετὰ τὸ τέλος τῶν ἀσκήσεων προσεφώνησε τοὺς παρελάντας καὶ εἰς διπλοῦς ἀνὰ τετράδας στοιχοῦς παραταχθέντας μαθητάς, ἐπήνεσε τὸν ζῆλον αὐτῶν τε καὶ τῶν διδασκάλων αὐτῶν, καὶ τοῦ καθηγητοῦ τῆς Γυμναστικῆς κ. Σ. Μάγγη, ἠθάρισθησε τὰς ἐφορέϊας τῶν Σχολῶν, τὴν διοργανωτικὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Πανιωκοῦ Γυμναστικοῦ Συνδέσμου, τὴν Μουσικὴν σχολὴν Σμύρνης, συντελέσασαν διὰ τῆς ὀρχήστρας αὐτῆς εἰς τὴν μεγάλωπρεπετέραν τῆς ἐορ-

τῆς διεξγωγῆς καὶ τοὺς φιλοτίμους καὶ φιλομούσους συμπολίτας, τοὺς σπεύσαντας νὰ ἐνθαρρύνωσι τὴν χρυσὴν τοῦ ἔθνους ἡμῶν ἐλπιδά ἐν τῷ σταδίῳ τῆς εὐγενοῦς ἀμίλλης. Ἐν τέλει: εὐχρηθεὶς ὅπως ὁ Κύριος ἐνισχύη πάντας ἐν τῇ ἐπιτελέσει τοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Ἔθνος ἡμῶν καθήκοντος, ἐκήρυξε τὴν λήξιν τῆς τελετῆς, τῶν μαθητῶν ἐν ἀκρατήτῳ ἐνθουσιασμῷ πολλῆς ζητωκραυγασάντων ὑπὲρ τοῦ πνευματικοῦ αὐτῶν πατρὸς, τοῦ τόσοσφιλοστόργως αὐτοῖς τὰ μέσα πρὸς τὸ εὐζῆν παρέχοντος.

Ἡ διεύθυνσις τοῦ «Ἱ. Πολυκάρπου», χειροκροτοῦσα ἐν πνεύματι τὰ ἐπιτελούμενα ἄξια πολλῶν ἐπαίνων ἔργα, ἐπαναλαμβάνει πρὸς παρόρμησιν ἐπ' αὐτὰ καὶ συνέχειαν αὐτῶν τὸ τοῦ Ἀποστόλου λέγοντος πρὸς Φιλιππίους: «ταῦτα ποιεῖτε χωρὶς γογγυσμῶν καὶ διαλογισμῶν, ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι, τέκνα Θεοῦ ἀμώμητα ἐν μέσῳ γενεᾶς σκοτίας καὶ διεστραμμένης, ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ, λόγων ζωῆς ἐπέχοντες, εἰς κεύχημα ἔμοι εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, ὅτι οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπίσαμε». (Φιλιπ. 6', 14—17).

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΑ

Ἡ διεύθυνσις τοῦ «Ἱ. Πολυκάρπου» ἐγκάρδια ἀπευθύνει ἀδελφικὰ συλλυπητήρια τῷ ἐκ τῶν μελῶν τῆς διευθυνούσης αὐτῶν Ἐπιτροπῆς καὶ παλαιμάχῳ παρ' ἡμῖν τοῦ Θεοῦ λόγου ἐργάτῳ Ἱερολ. κ. Παρασκευᾷ Παπαδημίῳ, θειῶς δοκιμασθέντι ἐπὶ τῇ ἀνηκέστῳ συμφορᾷ τῆς ἐκ τῶν ἐντεῦθεν μεταστάσεως τῆς προσφιλοῦς αὐτοῦ ἀδελφῆς ἀειμνήστου Ἑδλαμπίας Γ. Γατάπογλου καὶ εὐχεται ὅπως ὁ Κύριος παρεγγόρησῃ καὶ ἀνκουφίσῃ αὐτὸν τε καὶ τοὺς βαρυπενθοῦντας οἰκίους καὶ τῇ μετὰ τὴν παράσχη τῶν ἐπηγγεγμένων Αὐτοῦ ἀγαθῶν τὴν ἀπόλαυσιν.

ΜΙΚΡΑ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Σ. Ἅγιον Δυρράχιον κ. κ. Ἰάκωβον (Δυρράχιον).—Α. Θ. Ἅγιον Χριστοπούλεως κ. κ. Ἀμβρόσιον (Σέρρας).—Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτην κ. Ἀμβρόσιον Γαλατάκην (Νεάπολιν—Κρήτης).—Αἰδεσιμ. Παπᾶ Σταμάτιον Δόβολαν (Καϊσάρ).—Ἱερολογ. Ἱεροδιάκονον κ. Γεώργιον (Θεσσαλονίκην).—Καν Δάφην Σάββα (Ἀλεξάνδρειαν) καὶ Κουρ Ν. Κ. Μερτζανίδην (Θάσον).—Ἡρακλῆν Σ. Πεζάρου (Ἐγερόδιον).—Ἡρόδοτον Προκοπίδην (Μύλασσα).—Δάξαρων Ἀποστόλου (Τσερέπλιανην) καὶ Παντελῆ Γ. Ἀφεντάκην (Ἄγ. Ὀρος). Ἐπιστολαὶ σας ἐλήφθησαν. Ἀπάντησιν ταχυδρομικῶς. — Κον Ἀριστοτέλην Δ. Οἰκοιομίδην (Θάσον). Συνηρομητῆς ἐνεγράφητε. Φυλλάδια ἀπεστάλησαν ταχυδρομικῶς. — Αἰδεσιμ. Παπᾶ Θεόδωρον Χ. Κουτσουπνέλλην (Πολυχνῖτον—Μιτυλήνης) καὶ Κουρ Δ. Μ. Κου-

τσουρέλην (Πειραιᾶ) καὶ Βασίλειον Κ. Βογιατζῆ (Φρένελι—Ἀδραμυττίου). Ἐλλείποντα φυλλάδια ἀπεστάλησαν ταχυδρομικῶς. — Πανοσιολ. Δοχιδιάκονον κ. Ἀγαθάγγελον Π. Λαγίδην (Κῶν) καὶ Κουρ Ἰωάννην Σικονόμου (Ἀζιζιέ) καὶ Π Ἐλευθεριάδην (Ἀδριανούπολιν). Ἐπιστολαὶ σας ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. — Α. Σ. Ἅγιον Βεροῦσίας καὶ Νιαούσης κ. κ. Καλλίνικον (Βέροιαν). — Αἰδεσιμ. Σακελλάριον Παπᾶ Χαράλαμπον (Βατούσαν—Μιτυλήνης).—Πανσο. Ἱερομόναχον κ. Σάββαν (Ἅγιον Ὄρος) καὶ Καν Πολυξένην Ἰατροῦ (Γκιουμουλτζίνα). Συνημορφώθημεν ἐδηγίας ὑμῶν. — Α. Θ. Ἅγιον Ῥοδοστόλου κ. κ. Ἀλέξανδρον (Θεσσαλονίκην) καὶ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτην κ. Ἀνθιμον Α. Μαρίνον (Σαλιχλή). Ἐπιστολαὶ σας ἐλήφθησαν. Ἀπάντησιν ταχυδρομικῶς. — Αἰδεσιμ. Παπᾶ Θεόδωρον Ἀρμενάκην (Μαγνησίαν). Συνημορφώθημεν ἐδηγίας ὑμῶν.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- † Ὁ Σμύρνης Χρυσόστομος
† Ὁ Τράλλεων Χρυσόστομος
Π. Παπαδήμον

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΗΣ ΘΡ. ΔΙΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ
Περ. Δουκάς Π. Δουκέλλης
Γ. Ρουσσέν Στ. Κουκαλάς
Π. Κασάπογλου Δημ. Τσακῆρης
Α. Ἀθηνογένης Δ. Δουρουδόγλου
Μ. Νικολαΐδης Δ. Σεμιζόπουλος

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐν Σμύρνη	Γρ. ἀργ.	24
> ταῖς ἐπαρχίαις	»	30
> τῷ ἐξωτερικῷ	φρ. χρ.	7
> Ἀμερικῆ	φρ. χρ.	10

Ἐκαστον τεῦχος μεταλ. 2

Ἱπεύθυνος: Π. Γ. ΔΟΥΒΕΛΛΑΣ = Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ο ΕΡΜΗΣ.